

Četri balti krekli (Elpojiet dziļi!)

1965. gads

Gunārs Priede uzraksta lugu *Trīspadsmitā*.

1966. gada 24. oktobris

Gunārs Priede iesniedz Rīgas kinostudijā (RK) **kinoscenārija Četri balti krekli pirmo variantu**.

1967. gada 2. janvāris

Saņemta **atbilde no Maskavas**, no PSRS Valsts Kinematogrāfijas komitejas Galvenās pārvaldes mākslas kinematogrāfijā, **par literāro scenāriju**.

"[Scenārijs] šobrīd vairāk liekas luga nekā kino, (..) jāmeklē plastiski, kinematogrāfiski risinājumi. (..) Mēs ticam Priedem un Kalniņam."

1967. gada 27. februāris–27. marts

Filmas režisora scenārija izstrāde.

Iecerētās **filmas anotācija**:

"Filma ir par jaunatnes aizraušanos ar mūziku. (..) Filma kopumā ir par labiem padomju cilvēkiem, kuri cīnās par kopīgu lietu, aizstātot mūsdienu labākos ideālus."

1967. gada 31. marts–14. jūlijs

Režisora scenārija izstrāde un sagatavošanas periods.

Konkurss par filmas mūzikas autoru, kurā uzvar Imants Kalniņš.

1967. gada 15. jūlijs–30. novembris

Filmas *Četri balti krekli* **filmēšanas periods**.

1967. gada septembris

Liepājā notiek jaunās filmas dziesmu pirmatskaņojums.

1967. gada 1. decembris

Rīgas kinostudija pieņem filmu uz divām lentēm.

1967. gada 20. decembris

Filmu uz vienas lentes pieņem RK direktors un LPSR Ministru padomes Valsts Kinematogrāfijas komiteja.

RK vēstule LPSR Kino komitejai ar RK **Mākslinieciskās padomes atzinumu par filmu Četri balti krekli**:

"Filma izveidota augstā mākslinieciskā līmenī. Radošais kolektīvs radījis atmiņā paliekošu kinodarbu."

1967. gada 30. decembris

Filmu pieņem PSRS Kinematogrāfijas komitejas Galvenā pārvalde mākslas kinematogrāfijā izrādīšanai PSRS.

1968. gada 9. janvāris

RK lūgums LPSR Kino komitejai atļaut pārdēvēt filmu par *Elpojiet dziļi!*

1968. gada 10. janvāris

PSRS Valsts Kinematogrāfijas komitejas Galvenās pārvaldes mākslas kinematogrāfijā vēstule:

"Filma šobrīd izskatās kā stāsts par ļauniem cilvēkiem, kuri pārstāv valsts iestādes un ar savu ietiepīgo kritiku "nogriež spārnus" jauniem, talantīgiem māksliniekiem. (..) No filmas nepieciešams izņemt domu, ka Anita Sondore pārstāv kaut kādas sabiedriskas organizācijas viedokli. Acimredzot viņai ir jābūt brīvam kritiķim un jāizsaka savs viedoklis kā privātpersonai, nevis kā varas pārstāvei."

"Mākslinieciskās padomes sēde (..), tās jēga slēpjas tajā, ka ar varu apveltīti nepieklājīgi ļaudis spriež tiesu un izrēķinās ar dzīves un mākslas parādībām, kuras tie neizprot."

Rolands Kalniņš:

"PSRS Valsts Kinematogrāfijas komitejas Galvenās pārvaldes mākslas kinematogrāfijā galvenā redaktore Irina Kokareva Anitas Sondores tēlā saskatīja līdzību ar sevi, tāpēc viņa vērsās pret filmu."

1968. gada 2. februāris

PSRS Valsts Kinematogrāfijas komitejas Galvenās pārvaldes mākslas kinematogrāfijā vēstule par filmu *Elpojiet dziļi!*:

"(..) taču filmas svarīgākā epizode – mākslinieciskās padomes sēde – nav tikusi pakļauta nepieciešamajai pārstrādāšanai, un tās skanējums palicis līdzšinējais."

Rekomendē pārstrādāt šo epizodi.

1968. gada sākums

Filmu noskatās avīzes *Cīņa* galvenais redaktors Ilmārs Īverts. Viņš saskata, ka filmā ir izsmieta CK biroja sēde, apvainoti Lielā Tēvijas kara dalībnieki.

Latvijas Republikāniskās arodbiedrības padomes priekšsēdētājs A. Zitmanis:

"Var jau būt, ka mēs šo to nesaprotam, bet tādi neļēgas, kā parādīts filmā, mēs tomēr neesam!"

Filmu noliek plauktā.

1977. gads

Dailes teātri izrāde *Nāc uz manām trepēm spēlēties*. Režisori Kārlis Auškāps un Arnolds Liniņš. Anitas Sondores lomā – Dina Kuple, Cēzars Kalniņš – Andris Bērziņš.

1986. gada maijs

Rīgas kinomā rāda abas aizliegtās Rolanda Kalniņa filmas – *Es visu atceros, Ričard!* un *Četri balti krekli*.